NITO

Stortingets arbeids- og sosialkomite

Oslo, 16. oktober 2020

NITOs innspill forbindelse med behandling av statsbudsjettet for 2021
NITO er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med bachelor, master og høyere grad. Vi har over 92 000 medlemmer i alle sektorer.

NITO er bekymret for at virkningene av Covid-19 pandemien og lav oljepris kan føre til flere nedbemanninger, og stor omstilling i 2021 for mange virksomheter og arbeidstakere. Det er derfor viktig at det settes inn virksomme arbeidsmarkedstiltak for å unngå at arbeidsledigheten biter seg fast på et høyt nivå.

Fagforeningsfradraget
Gjennom 2020 er det blitt tatt viktige grep av Storting og regjering for å begrense skadevirkningene av koronapandemien, nedstengningen av samfunnet og fallet i oljepris. Det setter vi stor pris på. Mange av endringene har blitt gjort i samråd med arbeidslivets parter. Verdien av den norske samarbeidsmodellen har kommet klart og tydelig fram for alle gjennom arbeidet med å begrense pandemiens skadevirkninger. NITO hadde derfor håpet regjeringen bedre hadde sett verdien av et organisert arbeidsliv og kommet med et bidrag for å styrke samarbeidet ved å øke skattefradraget for fagforeningskontigent. NITO beklager at regjeringen i sitt forslag til budsjett ikke har verdsatt dette samarbeidet tilstrekkelig og lar fradraget stå stille for syvende året på rad.

Studiepoeng og dagpenger
NITO er svært glade for at muligheten til å ta utdanning mens man mottar dagpenger blir forlenget fram til 1. juli 2021. Dette er en mulighet vi har arbeidet for siden 2015 og er en fornuftig oppfølging av Stortingets anmodningsforslag 319. Vi ser også svært positivt på signalene som har kommet om at regjeringen ønsker å åpne for muligheten til å studere med dagpenger til en permanent løsning. Det er viktig at den permanente løsningen gir også høyt utdannede dagpengemottakere, med behov for å supplere sin utdanning på universitets-/høgskolenivå, muligheten til å tilegne seg ny kompetanse for å komme tilbake i arbeid.

Styrking av Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet
Deler av norsk arbeidsliv har innslag av useriøsitet, for dårlig HMS-arbeid og arbeidslivskriminalitet. Det bidrar til for mange personskader, dødsfall og dårlig kvalitet i utført arbeid. Det går ut over den enkelte arbeidstaker, konkurrerende virksomheter og kundene. I tillegg taper det offentlige skatteinntekter.

I en tid med lavere aktivitet i økonomien grunnet pandemien frykter NITO at fristelsen til å bruke ulovlig innleie, forsøk på unndragelser fra deler av arbeidsmiljøloven og andre HMS-krav m.m. kan

øke. NITO mener det derfor er fornuftig av regjeringen å styrke Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet med henholdsvis 38 og 14 millioner kroner.

Styrking av NAV

Arbeidsledigheten er fortsatt historisk høy som følge av korona-pandemien og lav oljepris. Som vi skriver innledningsvis frykter NITO at ledigheten fortsatt vil være høy i 2021 og at vi står i fare for at den høye ledigheten kan bite seg. I sitt forslag til statsbudsjett foreslår regjeringen å øke flere av bevilgningene til NAV knyttet til arbeidsledige.

Det foreslås blant annet 825 millioner til 7000 nye tiltaksplasser inkludert de personellmessige behovene det utløser i NAV. Det er positivt at antallet tiltaksplasser økes betydelig, men NITO mener behovet er enda større i en situasjon med mer enn 100 000 arbeidssøkende og ber komiteen styrke satsingen ytterligere.

NITO ser det også som positivt at NAV tilføres 500 millioner for å håndtere ettervirkningene av korona-pandemien.

Usosialt kutt for personer som selvforskyldt mister jobben

Regjeringen foreslår i budsjettet å øke ventetiden for dagpenger fra tolv til 18 uker for personer som selvforskyldt har mistet arbeidet, og at tidsbegrenset bortfall økes fra tolv til 18 uker ved førstegangs sanksjonsbetingede forhold. Regjeringen anslår at det vil redusere kostnadene under kap. 2541, post 70 med 180 millioner i 2021.

For NITO framstår kuttet svært usosialt. Mange av de berørte befinner seg allerede i en sårbar sosial og økonomisk situasjon. Regelendringen vil spesielt ramme de som blir sagt opp i prøvetid og hvor det er grunnlag for å bestride oppsigelsen. Ansatte i prøvetid får ikke stå i stilling etter arbeidsmiljøloven. De får derfor ikke lønn fra arbeidsgiver. De får heller ikke dagpenger fra NAV før etter utløpet av karanteneperioden. Dersom den foreslåtte forlengelsen blir vedtatt, blir det enda tøffere økonomisk for denne gruppen, og NITO ber derfor komiteen gå imot den foreslåtte utvidelsen. Vi merker oss dessuten at regjeringen ikke anslår hvilken effekt forslaget vil ha på antallet som selv er skyld i å miste jobben.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørlie
Generalsekretær